

DE GEKLEURDE BEVOLKING VAN DE KAAPKOLONIE. — De gekleurde bevolking van de Kaapkolonie stamt in hoofdzaak af van vier groepen mensen, namelijk de slaven, die naar de Kaapkolonie werden overgebracht, de Hottentotten, de Bosjesmannen en de Europeanen. Men moet de gekleurde bevolking, die ongeveer 900.000 zielen telt, als een afzonderlijk ras beschouwen, dat gedurende 250 jaar is ontstaan en nog steeds door uitwendige invloeden veranderingen ondergaat. Statistieken tonen een zeer groot verschil aan tussen deze mensen en de Europeanen en nergens zo duidelijk als in de ziekten, die men thans wel pleegt aan te duiden met de naam „sociale ziekten”, waartoe men rekent tuberculose, geslachtsziekten, alcoholisme, bronchitis en pneumonie, en bij zuigelingen diarrhee en braken. Al moge erfelijkheid betekenis hebben, dit verschil is in hoofdzaak veroorzaakt door het verschil in sociale en oeconomische omstandigheden.

J. F. BROCK, die dit onderwerp bespreekt in het *South Afric. med. Journ. of S. A. Tijdskrif v. Geneesk.*, dl 23, No 50, 1949, heeft het in 5 hoofdstukken onderverdeeld:

1e. levensverwachting, opgemaakt uit de gegevens der levensverzekeringsmaatschappijen, 2e. sterfte en bevolkingsveranderingen, 3e. ziekten, 4e. lichamelijke en geestelijke efficiency, 5e. sociaal-oeconomische omstandigheden.

De levensverwachting is op de leeftijd van 0 jaar voor de Europese man 58.95 jaren, voor de Europese vrouw 63.06 jaren; voor de kleurling resp. 40.18 en 40.86 jaren. Bij ouder worden neemt het verschil af, zo is de levensverwachting op het 40ste jaar voor de Europese man en vrouw resp. 29.45 en 32.44, voor de kleurling ♂ en ♀ 25.69 en 27.29. De mogelijkheid om gedurende het eerste levensjaar te sterven is voor gekleurde kinderen driemaal zo groot als voor Europese en op twee-jarige leeftijd zelfs vier- tot vijfmaal zo groot.

Als doodsoorzaak kwamen in 1945—1946 per 1000 zielen bij de Europeanen o.a. voor: bovenaan hartziekten met 2.83; kanker 1.56, tuberculose 0.84, bronchitis en pneumonie 0.41. Voor de kleurlingen stond tuberculose bovenaan met 5.72, daarop volgden bronchitis en pneumonie met 2.37; hartziekten verschilden niet veel: 2.18; kanker was veel lager: 0.76.

De 4 ziektegroepen, die de niet-Europeaan het meest op jeugdige leeftijd doen overlijden, en waarvoor de Europeaan betrekkelijk immuun is, zijn tuberculose, bronchitis en pneumonie, diarrhee en enteritis, en geslachtsziekten, alle „sociale ziekten”.

De cijfers over de besmettelijke ziekten zijn niet geheel betrouwbaar, omdat de kleurling minder dikwijls de arts raadpleegt; toch geven zij wel inzicht in de verhoudingen. Het meest treft het veel voorkomen van tuberculose, acute primaire pneumonie, ophthalmia neonatorum en puerperale koorts bij niet-Europeanen, als gevolg van onjuiste voeding, onvoldoende behuizing, kleding en persoonlijke hygiëne. Daarentegen komen poliomyelitis en vooral roodvonk meer voor bij de Europeanen. Het weinig voorkomen van kinderverlamming is in overeenstemming met de moderne inzichten, wat betreft de epidemiologie dezer ziekte, dat slechte maatschappelijke en oeconomische toestanden geen praedisponerende factoren voor deze ziekte zijn.

E. SLUITER

INGEZONDEN

NAMEN VOOR MAZELEN

In de Gelderse Achterhoek zegt men soms in het dialect tegen „mazelen”: ieverzen of ieverksen, iewasken en ook wel iwwersen. Bestaat in een andere streek een woord voor mazelen, dat aan een van bovengenoemde dialectwoorden doet denken?

Heeft een collega een idee over de etymologie van dit woord?

Coevorden, 16 Januari 1950

W. J. F. VAN DER BIJL, *internist*